

Kanoroutes Vredewold en Leek

Vanaf het kanobezoekerscentrum en het Watersportcentrum Westerkwartier, gelegen bij dorps huis 't Lutjehonk in Lettelbert, kunt u een rondje varen van precies 12 km. Met een Canadese kano doet u hier ongeveer 3 tot 4 uur over. Met een kayak gaat het ongeveer een uur sneller. Als u een route van 8 km wilt kunt u naar Leek varen en terug, daar doet u 2 á 3 uur over.

Kanoroute Leek V.V. (8 km)

Vertrek vanaf Watersportcentrum Westerkwartier (www.watersportcentrumwesterkwartier.nl) richting Leekstermeer. Na ca. 1 km bereikt u het Leekstermeer. Hier houdt u rechts aan, richting Leek. Lees verder bij "Uitbreiding 3 - Leeksterhoofddiep" De terugweg is dezelfde als de heenweg.

Kanoroute Vredewold (12 km)

De tocht gaat deels door wat kleinere kanalen en deels over het Leekstermeer. Doordat er op het meer minder beschutting is, is het aan te bevelen om met **westelijke** wind eerst naar het Leekstermeer te varen (vanaf het Watersportcentrum rechtsaf) en met **oostelijke** wind eerst naar het noorden richting snelweg te varen. Hierdoor heeft u op het grote water de wind in de rug en kunt u in de tegenwindse richting profiteren van de beschutting van de oever. Dit is de

richting die hier beschreven wordt. Bij weinig wind of wanneer u meer uitdaging zoekt, kunt u de route natuurlijk ook in omgekeerde volgorde varen.

Op een aantal punten is het mogelijk om de kanotocht uit te breiden door een aangrenzend interessant stuk te bevaren. Deze uitstapjes staan ook kort beschreven met de kop "Uitbreiding". Deze uitstapjes zijn wel heen-en-weer, tenzij u 30 kilometer extra wilt varen.

Van Lettelbert naar Enumatil (3 km)

Deze beschrijving maakt het rondje met de klok mee. Daarom legt u de boot met de voorpunt naar links in het water. U begint in noordelijke richting te varen in de richting van de brug die u honderd meter verderop ziet liggen. Hier vaart u onder de

Hoofdstraat van Lettelbert (kleine buurt) door. Als u goed oplet, ziet u misschien wel het ijsvogeltje dat hier regelmatig vertoeft. Dit verradt zich vaak met zijn schrille harde piep, of speert als een blauwe flits voorbij. Vervolgens ziet u de viaducten onder de rijksweg A7 voor u, die hier rond 1970 is aangelegd. Als u daar onderdoor gevaren bent ontvouwt zich de weidsheid van "de Driepolders". Dit gebied is grotendeels in eigendom van Staatsbosbeheer en onder agrarisch natuurbeheer, waarbij de belangen van vooral weidevogels meewegen bij de agrarische bedrijfsvoering. Ook wordt het gebied gebruikt als gedooggebied voor ganzen.

Ongeveer 300 meter voorbij deze grote viaducten vaart u onder een houten voetgangersbrug door. Dit hoge houten bruggetje ('Hoogholtje') verleent toegang vanaf de Lettelberterdijk tot een zogenaamd bergboezemgebied dat hier grotendeels rond 2003 is gerealiseerd. Dit 100 ha. grote gebied van voormalige landbouwgrond dient als buffer bij overvloedige regenval; het voorkomt dat het waterpeil in de omgeving zo hoog wordt dat er wateroverlast

optreedt. Daarom ziet u hier ook twee stuwen die bij hoog peil water het gebied inlaten. Bij laag peil bestaat het gebied deels uit land en deels uit water. Het is daardoor een oase voor tal van watervogels en steltlopers geworden, die er dan ook soms met duizenden vertoeven. Dit trekt op zich weer tal van roofvogels aan, zoals zelfs de slechtvalk. Bijzonder zijn ook de grote aantallen van de zeldzaam geworden kemp-haan die hier vertoeven. Een greep uit de vogels die u er kunt aantreffen: smient, kuifeend, bergeend, slobend, nijlgans, grutto, Kievit, scholekster en verschillende meeuwen. Ook de lepel- laar en de visarend zijn hier gesig- nalerd. U kunt het gebied niet invaren, maar eventueel kunt u wel lopend een stukje het gebied ingaan. Vanaf het bruggetje loopt een begaanbare dijk.

U volgt het Lettelberterdiep verder in noordwaartse richting. Al gauw ziet u de volgende houten brug liggen die er ligt voor de bewoners van de naastgelegen woning. Nog een stuk verder, wanneer u weer zo'n houten brug passeert, dit maal een fietsbrug, komt u uit op het Hoendiep. Voor u ziet u Enumatil met zijn karakteristieke molen. Rechts strekt het Hoendiep zich voor u uit, richting de stad Groningen. Op de hoek treft u een picknicktafel, waar u met enige voorzichtigheid aan land kunt gaan.

Uitbreiding 1: Matsloot

Wanneer u vanuit het Lettelberterdiep noordwaarts blijft varen treft u vlak voor Enumatil een splitsing naar links aan, met een richtingsbordje Boerakker. Dit water is de Matsloot (of eigenlijk een van de vele Matsloten hier in de buurt). Eenmaal voorbij de bebouwing van Enumatil vaart u hier in een bijzonder fraai cultuurlandschap. Zeker de eerste kilometers wordt de Matsloot niet begeleid door een weg, zodat u hier echt in alle rust kunt genieten van prachtige vegetaties en grote aantallen weide- en watervogels. Die zijn ook goed te zien doordat oeverbeschoei-

ing vaak ontbreekt en de wal heel geleidelijk over gaat in het water. Hierdoor kunt u ook zomaar oog in oog komen te staan met nieuwsgierige koeien.

Van Enumatil naar de Poffert (3,5 km)

Om de rondtocht te vervolgen neemt u de afslag naar rechts en vaart in oostelijke richting het Hoendiep op. Links schuin voor u kunt u misschien aan de horizon de stad Groningen met de Martinitoren ontwaren. Na ruim 1,5 km. treft u een brug die onderdeel vormt van de Kerkeweg tussen Oostwold en Den Horn. Vlak voor de brug aan de linker kant van het kanaal bevindt zich een kanosteiger waar u makkelijke even uit de boot kunt. (Hier is tevens een bushalte van lijn 33 richting "De Poffert"). Als u onder de brug door vaart strekt zich weer een kaarsrecht stuk Hoendiep voor u uit, tot het gehucht De Poffert. Dit is toch allerm minst een saai stuk omdat u aan de rechterhand een van de betere gebieden voor de grutto passeert. Die zullen zeker in het voorjaar stevast luid hun eigen naam roepend over u heen vliegen, al of niet vergezeld van een tureluur of Kievit.

De Poffert is genoemd naar het oude gerecht van rozijnen- en krentenhoudend deeg dat in kokend water gaar wordt gemaakt. Bij De Poffert aangekomen vaart u onder de eind 2004 vernieuwde brug door. Ondanks dat deze brug het uiterlijk van een draai- brug heeft, betreft het toch een hef- brug.

Uitbreiding 2: Voorbij de Poffert

Wanneer u hier rechtdoor het Hoendiep blijft volgen komt u na twee kilometer bij een knooppunt van waterwegen uit bij Vierverlaten. U kunt dan doorvaren in oostelijke richting, langs de suikerfabriek naar de stad Groningen nog 6 kilometer verderop, waar u bij de sluis aan de Eendrachtsskade aan wal kunt en de kano kunt overdragen naar de diepenring van de stad, bijvoorbeeld

om langs het Groninger Museum te varen. Bij Vierverlaten kunt ook in noordelijke richting het Aduarderdiep op of in zuidelijke richting het Koningsdiep.

Van de Poffert naar het Leekstermeer (2,5 km)

Vlak voorbij de brug in De Poffert vindt u aan de linkerkant een kleine doorgang onder de weg door, richting Aduard. Vanaf de 11de eeuw was daar het destijds in heel Europa bekende klooster gevestigd van waaruit de ontginning van de veengronden in heel Groningen is gestart en de eerste dijken zijn gebouwd.

Vlak voorbij de brug vaart u scherp naar rechts De Gave in richting het Leekstermeer.

Nadat u de restanten van een molen bent gepasseerd, maakt het water een

haakse bocht naar links en wordt daar 'De Munnikevaart'. Voordat in de 16de eeuw het Hoendiep gegraven werd liep de Gronings-Friesche vaarverbinding hier recht door als de Oude Gave of de Trekvaart.

Nu weer zuidwaarts varend passeert u bebouwing van Oostwold aan uw rechterhand. Na zo'n 600 meter vaart u weer onder de A7 door. Na nog 400 meter gevaren te hebben langs recreatiewoningen op de linker oever bent u op het Leekstermeer.

Over het Leekstermeer (2,5 km)

Het Leekstermeer is oorspronkelijk ontstaan door vervening. In de 17de eeuw heette het nog het Soltmeer, hetgeen verwijst naar het feit dat zee-water nog regelmatig tot het meer doordrong, met name bij zware stormen. Hierdoor heeft het meer lange

tijd min of meer brak water gehad.

De oevers zijn vrijwel overal laag en gaan over in graslanden, waarvan veel in beheer is van de stichting Groninger Landschap. Met name in de winter is dit een belangrijk gebied voor duizenden Kolganzen en Smienten en ook Kleine zwanen. In de zomer treft u er naast de al eerder genoemde weidevogels ook soorten aan als de Watersnip en in de oevervegetatie veel Rietzangers. Tussen de oevervegetatie treft u planten aan als Echte Koekoeksbloem, Kattestaart en vroeger in het jaar de opvallende knalgele Dotterbloem.

U volgt de rechter oever van het Leekstermeer tot u weer het Lettelberterdiep treft. Onderweg treft u enkele kleine sloten die het gebied in gaan; die laat u rechts liggen. Natuurlijk kunt u ook de tegenover gelegen zuidelijke oever van het Leekstermeer volgen, zeker om bij sterke zuidelijke wind wat extra beschutting te zoeken. De ingang van het Lettelberterdiep ligt recht tegenover de bebouwing van paviljoen Cnossen, waar u ook terecht kunt voor bijvoorbeeld het huren van een zeilboot of voor zeil- en surflessen.

De ingang herkent u onder meer aan de uitkijktoren op de westelijke oever van het Lettelberterdiep. Een mooi punt om even aan wal te gaan en de omgeving te overzien.

Uitbreiding 3: Leeksterhoofddiep

Op het punt waar het Lettelberterdiep en het Leekstermeer samen komen is er ook de mogelijkheid om in westelijke richting verder te varen richting Leek. Via een trechtervormig deel van het meer, vol met waterlelies, komt u op het Leeksterhoofddiep dat u tot in de haven van Leek voert. Hiervandaan kunt u makkelijk het Landgoed Nienoord bezoeken. Hier woonde in de 16de eeuw de heer van Nienoord, die de watergang liet graven waar u net over gevaren bent. Deze watergang werd aangelegd met name om

turf te vervoeren van achterliggende verveningsgebieden. Juist het voorbij het huidige Leek gelegen deel van de Leeksterhoofdvaart heeft bijna het bankroet van de heer van Nienoord betekend, doordat tal van dure voorzieningen nodig waren om de aanwezige hoogteverschillen te overbruggen. Op het landgoed vindt u een prachtige omgeving voor een wandeling. Verder vindt u er het Nationaal Rijtuigmuseum, Zwemkasteel Nienoord en het Familiepark Nienoord met een (model) spoorreintje als één van de vele attracties. De afstand van het Leekstermeer naar de jachthaven van Leek bedraagt ongeveer 3 kilometer, ofwel een uur met een Canadese kano.

Van het Leekstermeer naar Lettelbert (1km)

Vanaf het Leekstermeer vaart u door het Lettelberterdiep waar u na 1 kilometer weer terug bent bij het kanozoekerscentrum en het Watersportcentrum Westerkwartier. Aan de rechterkant (oostzijde) ziet u op enige afstand de opgaande bebosning van de Lettelberterpetten.

Colofon

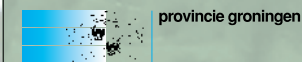
Deze kanoroute is een uitgave van de Stichting Dorpshuis Lettelbert.

Vormgeving: Dousma&Dousma, Leek
Druk: ScholmaDruk, Bedum

© Stichting Dorpshuis Lettelbert
Hoofdstraat 190
9827 PD Lettelbert
Tel.: 0594-517539

juni 2005

Deze kanoroute is mede mogelijk gemaakt door financiering door SGB en Provincie Groningen.

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer